

ROCZNOŚĆ I WIELOLETNIOŚĆ W FINANSACH PUBLICZNYCH

redakcja naukowa
Eugeniusz Ruśkowski

Eugeniusz Ruśkowski
Janusz Stankiewicz
Marcin Tyniewicki
Urszula K. Zawadzka-Pąk

MONOGRAFIE LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

ROCZNOŚĆ I WIELOLETNIOŚĆ W FINANSACH PUBLICZNYCH

redakcja naukowa
Eugeniusz Ruśkowski

Eugeniusz Ruśkowski
Janusz Stankiewicz
Marcin Tyniewicki
Urszula K. Zawadzka-Pąk

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2011/01/B/HSS5/03357

Stan prawny na 1 sierpnia 2014 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Teresa Lubińska

Dr hab. Marta Postuła, prof. Akademii Leona Koźmińskiego

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne

Ewa Wiater

Łamanie

JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumieł, Krzysztof Drzewiecki

Układ typograficzny

Marta Baranowska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ

Więcej na www.legalnakultura.pl

POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Eugeniusz Ruśkowski, Janusz Stankiewicz,
Marcin Tyniewicki, Urszula Kinga Zawadzka-Pąk

ISBN 978-83-264-3397-9

ISSN 1897-4392

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów / 7

Wprowadzenie / 11

CZĘŚĆ I

ROCZNOŚĆ I WIELOLETNIOŚĆ W FINANSACH PUBLICZNYCH UNII EUROPEJSKIEJ I WYBRANYCH KRAJÓW EUROPEJSKICH

Rozdział 1

Unia Europejska / 17

Rozdział 2

Republika Białorusi / 43

Rozdział 3

Republika Czeska / 55

Rozdział 4

Republika Francuska / 67

Rozdział 5

Republika Litewska / 89

Rozdział 6

Rzeczpospolita Polska / 109

Rozdział 7

Federacja Rosyjska / 122

Rozdział 8

Republika Słowacka / 135

Rozdział 9

Ukraina / 148

Rozdział 10

Węgry / 161

Rozdział 11

Wielka Brytania / 175

CZĘŚĆ II

WYBRANE PROBLEMY SZCZEGÓŁOWE

W ŚWIETLE WYNIKÓW BADAŃ

Rozdział 1

Ewolucja relacji między zasadą roczności i zasadą wieloletniości w finansach publicznych oraz możliwości ich dalszego rozwoju w wybranych krajach europejskich / 193

Rozdział 2

Wieloletnie planowanie finansowe państwa w Polsce na tle wybranych krajów europejskich / 211

Rozdział 3

Budżetowanie zadaniowe a programowanie wieloletnie finansów publicznych / 233

Rozdział 4

Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich – jej rola w upowszechnianiu zasady wieloletniości w finansach publicznych oraz problemy interpretacyjne i praktyczne / 249

Konkluzje / 263

Summary / 269

Bibliografia / 275

Autorzy / 287

Wykaz skrótów

Akty prawne

dyrektywa 2011/85/UE	dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 41)
KB FR	kodeks budżetowy Federacji Rosyjskiej – Biudżietnyj kodeks Rossijskoj Fiedieracii ot 31 ijulja 1998 g., nr 145–FZ
Konstytucja FR	Konstytucja Federacji Rosyjskiej przyjęta dnia 12 grudnia 1993 r.
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
Konstytucja RS	Konstytucja Republiki Słowacji z dnia 1 września 1992 r.
rozporządzenie nr 966/2012	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz. Urz. UE L 298 z 26.10.2012, s. 1, z późn. zm.)
rozporządzenie nr 1311/2013	rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 884)

rozporządzenie 1466/97/WE	rozporządzenie Rady nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz. Urz. UE L 209 z 2.08.1997, s. 1, z późn. zm.)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 47)
TUE	Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 13)
u.f.p.	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
ustawa č. 218/2000 Sb.	czeska ustawa o regułach budżetowych i zmianie niektórych ustaw – zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
ustawa č. 250/2000 Sb.	czeska ustawa o regułach budżetowych budżetów terenowych – zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
ustawa LOLF	francuska ustawa organiczna nr 2001-692 o ustawach finansowych z dnia 1 sierpnia 2001 r. (JORF nr 177 z 2 sierpnia 2001 r.)
ustawa organiczna o programowaniu	francuska ustawa organiczna nr 2012-1403 z dnia 17 grudnia 2012 r. o programowaniu i zarządzaniu finansami publicznymi (JORF nr 294 z 18 grudnia 2012 r.)

Inne

AME	<i>Annually Managed Expenditure</i> (wydatki zarządzane roczne)
Analizy BAS	Analizy Biura Analiz Sejmowych
BSP	Białostockie Studia Prawnicze
CSR	<i>Comprehensive Spending Reviews</i> (całościowe przeglądy wydatków)

DBP	<i>Departmental business plans</i> (ministerialne plany biznesowe)
DELS	<i>Departmental Expenditure Limits</i> (ministerialne limity wydatków)
DNB	dochód narodowy brutto
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
FK	Finanse Komunalne
FR	Federacja Rosyjska
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MOP (ILO)	Międzynarodowa Organizacja Pracy (<i>International Labour Organization</i>)
MTBF	<i>Medium Term Budget Frameworks</i> (średnioterminowe ramy budżetowe)
MTEF	<i>Medium Term Expenditure Frameworks</i> (średnioterminowe ramy wydatkowe)
MTFF	<i>Medium Term Fiscal Frameworks</i> (średnioterminowe ramy fiskalne)
NPM	Nowe Zarządzanie Publiczne
OBR	<i>Office for Budget Responsibility</i> (Agencja Odpowiedzialności Budżetowej)
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
PAP	<i>Projet annuel de performance</i> (roczny plan rezultatów)
PF	perspektywa finansowa
PKB	produkt krajowy brutto
PSAs	<i>Public Service Agreements</i> (umowy o świadczenia publiczne)
RAP	roczny raport rezultatu
RGPP	Całościowy Przegląd Polityk Publicznych
UE	Unia Europejska
UGW	Unia Gospodarcza i Walutowa
VAT	<i>Value-Added Tax</i>

WE	Wspólnota Europejska
WPF	wieloletnia prognoza finansowa
WPF	Wieloletni Plan Finansowy Państwa
Zesz. Nauk.	Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie
WSEI	
ZSRR	Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

Wprowadzenie

Prezentowany materiał jest monograficznym opracowaniem problemu roczności i wieloletniości w finansach publicznych w Europie. Jest on jednym z wyników badań naukowych, prowadzonych w ramach problemu badawczego NCN 2011/01/B/HS5/03357, finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki¹.

W zasadzie przez cały XX w. finanse publiczne krajów europejskich opierały się na zasadzie jednoroczności budżetu, mimo że nauka postulowała wprowadzenie w zamian lub obok niej zasady wieloletniego planowania finansowego. W niektórych krajach europejskich wprowadzano eksperymentalne rozwiązania w tym zakresie, wydłużające okres planowania budżetowego (finansowego) powyżej jednego roku, kończące się z reguły niepowodzeniem. Pozytywne rezultaty w tym zakresie zaczęły przynosić dopiero doświadczenia licznych krajów z końca XX w. i początku nowego milenium. Początkowo polegały one na wzmacnianiu rocznego budżetu fragmentarycznymi, wieloletnimi planami finansowymi (np. w zakresie finansowania inwestycji, ograniczania długu publicznego), potem zaś na opracowywaniu całościowych, wieloletnich planów finansowych, różnorodnie powiązanych z rocznym budżetem. Około 2010 r. można więc było zasadnie mówić o wzmacnianiu zasady roczności budżetu zjawiskiem wieloletniości w finansach publicznych. Dlatego problemem naukowym prowadzonych badań była odpowiedź na pytanie, czy zjawisko wieloletniości planowania finansowego w Europie ma charakter trwały oraz czy będzie ono nabierać charakteru zasady prawnej, konkurencyjnej lub wzmacniającej wobec zasady jednoroczności budżetu? Jako hipotezę badań przyjęto, że wieloletniość w planowaniu finansowym

¹ Prowadzonych przez zespół w składzie: E. Ruśkowski (kierownik projektu), J. Stankiewicz, M. Tyniewicki i U.K. Zawadzka-Pąk.

ma charakter trwały, wzmacniający, a nie konkurencyjny wobec zasady jednoroczności budżetu, oraz że w coraz szerszym zakresie będzie przybierała postać zasady prawnej. Przeprowadzone badania potwierdziły tę hipotezę, zaś jej dodatkowym wzmocnieniem było wydanie dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 41), zobowiązującej te kraje do jej implementacji do dnia 31 grudnia 2013 r.

Badania przeprowadzono w organach Unii Europejskiej oraz w wybranych dziesięciu krajach europejskich. Poza studiami teoretycznymi oraz analizą ewolucji systemu prawnego, przedmiotowe badania objęły także faktyczne kształtowanie się zasady roczności budżetu i wieloletniości planowania finansowego w tych podmiotach. Rzutuje to na redakcję prezentowanej monografii, w której po odrębnych charakterystykach roczności i wieloletniości finansów publicznych Unii Europejskiej i badanych krajów przedstawiono wybrane problemy merytoryczne, dające podstawę do wyciągnięcia wniosków końcowych (sformułowania konkluzji).

Co do zasady, prezentowany materiał uwzględnia stan prawny i faktyczny aktualny na koniec 2012 r. Implementacja dyrektywy 2011/85/UE do końca 2013 r. stworzyła jednak w omawianym zakresie nową sytuację w krajach Unii Europejskiej. O jej aspektach, opartych na fragmentarycznych materiałach, sygnalizujemy także w przedmiotowym opracowaniu². Ta nowa sytuacja prawna i faktyczna, powstała po implementacji powoływanej dyrektywy, wymaga podjęcia odrębnych badań naukowych dla pogłębienia i weryfikacji wniosków zawartych w niniejszej monografii.

Powstanie przedmiotowej monografii było możliwe dzięki wysiłkowi organizacyjnemu i merytorycznemu licznych kolegów z różnych ośrodków europejskich, za który chcemy im serdecznie podziękować. Nie jesteśmy w stanie wymienić wszystkich imiennie, dlatego wskażemy tylko niektórych z nich, zachowując kolejność alfabetyczną prezentowanych krajów. Serdeczne podziękowania kierujemy do: doc. L. Abramchik z Uniwersytetu J. Kupały w Grodnie, doc. P. Mrkývka z Uniwersytetu Masaryka w Brnie oraz M. Koziela z Uni-

² Materiały w tym zakresie, autorstwa członków zespołu badawczego oraz konsultantów badań z wybranych krajów, zostaną zaprezentowane w Białostockich Studiach Prawniczych 2014, nr 16.

wersytetu Technicznego w Ostrawie, C. Riou z Uniwersytetu Paryż 1 Pantheon-Sorbonne, doc. B. Sudavičiusa z Uniwersytetu Wileńskiego, dr. A. Paula z Państwowego Uniwersytetu w Woroneżu, doc. M. Sidaka z Uniwersytetu Comeniusa w Bratysławie, doc. O. Ilnytskyi i doc. P. Mostovyy z Lwowskiego Uniwersytetu Państwowego im. I. Franko oraz dr. G. Kecső z Eötvös Loránd University w Budapeszcie.

Istotne znaczenie dla ostatecznego kształtu prezentowanej monografii miały także uwagi jej recenzentów wydawniczych: prof. dr hab. T. Lubińskiej i dr hab. M. Postuły, prof. ALK. Autorzy monografii serdecznie dziękują za ich różnorodność i wszechstronność, dającą możliwość ponownej analizy struktury pracy oraz też w niej zawartych.

Białystok, czerwiec 2014 r.

Redaktor naukowy
prof. zw. dr hab. Eugeniusz Ruśkowski

Część I

Roczność i wieloletniość w finansach publicznych Unii Europejskiej i wybranych krajów europejskich

Rozdział 1

Unia Europejska

1.1. Wprowadzenie

Dla finansów publicznych zarówno całej Unii Europejskiej, jak i krajów członkowskich, lata 2008–2009 były niezwykle istotne. Zaczętkowały bowiem ciągle trwający okres stagnacji gospodarki europejskiej, a w niektórych latach pojawiło się nawet zjawisko recesji, którego potwierdzeniem był spadek produktu krajowego brutto (PKB), np. w roku 2009 w wysokości 4,3%, czy w roku 2012 – 0,4%. Także prognozy Komisji Europejskiej do końca roku 2015 nie są zbyt optymistyczne, choć zauważalna jest tendencja niewielkiego ożywienia (zob. tabela nr 1). Ponadto „pełzającej” stagnacji towarzyszy wzrost bezrobocia, które od roku 2012 w całej Unii przekracza 10%, a w strefie euro oscyluje wokół 12%. Także prognozy w tym zakresie nie przewidują diametralnej zmiany (tabela nr 2).

Tabela 1. Wzrost realnego PKB w Unii Europejskiej i strefie euro w latach 2007–2015 (w procentach)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
UE–27/28	3,0	0,5	–4,3	1,8	1,6	–0,4	0,1	1,6	2,0
strefa euro	2,8	0,4	–4,2	1,8	1,6	–0,7	–0,4	1,2	1,7

Źródło: *Europe in figures. Eurostat yearbook 2012*, Luxembourg 2012, s. 41; *European Economic Forecast. Spring 2014*, European Economy 2014, nr 3, s. 15–16.

Tabela 2. Stopa bezrobocia w Unii Europejskiej i strefie euro w latach 2007–2015 (w procentach)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
UE-27/28	7,2	7,1	9,0	9,6	9,7	10,4	10,8	10,5	10,1
strefa euro	7,6	7,6	9,6	10,1	10,1	11,3	12,0	11,8	11,4

Źródło: *Europe in figures. Eurostat yearbook 2012*, s. 245; *European Economic Forecast. Autumn 2012*, *European Economy 2012*, nr 7, s. 23; *European Economic Forecast. Spring 2014*, s. 20.

Słabnąca kondycja gospodarek poszczególnych państw członkowskich nie tylko wynikała z globalnego kryzysu finansowego, lecz także była spowodowana nadmierną nierównowagą w budżetach krajowych i rosnącym zadłużeniem publicznym. Powszechne są już opinie, szczególnie dotyczące strefy euro, iż boryka się ona z permanentnym kryzysem zadłużenia (zob. tabela nr 3). W wielu krajach osiągnął on znaczne rozmiary, nawet kilkukrotnie przekraczające maksymalny poziom 60% PKB, który został ustanowiony w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i uznany za budżetowe kryterium konwergencji. Przykładowo w latach 2012–2013 dług publiczny w następujących krajach członkowskich wyniósł (lub był szacowany) odpowiednio na poziomach: Grecja – 156% i 175,2% PKB; Irlandia – 117,6% i 123,3% PKB; Włochy – 127,0% i 131,4% PKB, Portugalia – 123,6% i 123,0% PKB¹.

Tabela 3. Bilans i dług sektora *general government* do PKB w Unii Europejskiej i strefie euro w latach 2007–2015 (w procentach)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo sektora – UE	-0,9	-2,4	-6,9	-6,5	-4,5	-3,9	-3,3	-2,6	-2,5
Saldo sektora – strefa euro	-0,7	-2,1	-6,4	-6,2	-4,1	-3,7	-3,0	-2,5	-2,3
Dług publiczny sektora – UE	58,9	62,5	74,8	80,0	82,5	86,7	88,9	89,5	89,2
Dług publiczny sektora – strefa euro	66,4	70,1	79,9	85,3	87,2	92,7	95,0	96,0	95,4

Źródło: *Europe in figures. Eurostat yearbook 2012*, s. 61; *European Economic Forecast. Spring 2014*, s. 24.

¹ *Report on public finance in EMU 2013*, *European Economy 2013*, nr 4, s. 19.

Instrumenty, które miały przeciwdziałać nadmiernej nierównowadze i zadłużeniu publicznemu, tj. procedura nadmiernego deficytu oraz Pakt Stabilności i Wzrostu, okazały się nieskuteczne². Zmusiło to Unię Europejską do podjęcia działań w celu ich reformy, a także chodziło o zmiany w funkcjonowaniu nadzoru budżetowego nad państwami członkowskimi, również spoza strefy euro. W 2011 r. przyjęto pakiet legislacyjny sześciu aktów prawnych³, poprzez który z jednej strony zreformowano Pakt Stabilności i Wzrostu, z drugiej – wzmocniono koordynację polityki budżetowej i nadzór budżetowy, m.in. poprzez wprowadzenie procedur dotyczących monitorowania, zapobiegania i korygowania zakłóceń równowagi makroekonomicznej w państwach członkowskich. Przy czym należy zauważyć, że wzmocnienie nadzoru budżetowego przebiegało bardziej intensywnie w krajach, które przyjęły wspólną walutę euro, w 2013 r. bowiem dodatkowo uchwalono dwa akty prawne, które odnoszą się tylko do krajów z tej grupy⁴.

² Zob. szerzej P.J. Lewkowicz, M. Tyniewicki, *Ocena unijnych i krajowych regulacji prawnych ograniczających dług publiczny* (w:) H. Litwińczuk (red.), *Prawo europejskie – 5 lat doświadczeń w polskim prawie finansowym*, Warszawa 2011 i powoływana tam literatura.

³ Przyjęty pakiet sześciu aktów prawnych potocznie określane jest jako „sześciopak” i składają się na niego:

- 1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1173/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 1);
- 2) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1174/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 8);
- 3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1175/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 12);
- 4) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011 r., s. 25);
- 5) rozporządzenie Rady (UE) nr 1177/2011 z dnia 8 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 33);
- 6) dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, s. 41).

⁴ Przyjęte dwa akty prawne potocznie są określane jako „dwupak” i są to:

- 1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego defi-

Eugeniusz Ruśkowski – profesor zwyczajny nauk prawnych, kierownik Katedry Finansów Publicznych i Prawa Finansowego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku; w latach 1994–1998 sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego, w latach 2003–2008 członek Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o Naruszenie Dyscypliny Finansów Publicznych, w latach 2005–2011 członek zapasowy Rady Nadzorczej OLAF; prezes zarządu stowarzyszenia Centrum Finansowców Krajów Europy Środkowej i Wschodniej; autor około 350 publikacji, w tym kilkudziesięciu opracowań w językach obcych.

„Roczność i wieloletniość to postulaty prawidłowości, na których winny być oparte procesy zarządzania finansami publicznymi, w tym procesy planowania budżetowego. Dyskusja naukowa nt. roczności i wieloletniości w finansach publicznych nabrała dużej dynamiki w okresie ostatnich kilku lat z uwagi na zaburzenia fiskalne, które skutkowały gwałtownym spadkiem regularnych dochodów fiskalnych i wzrostem deficytu i długu w finansach publicznych. Monografia ma charakter nowatorski, obejmuje bowiem pogłębione badanie budżetów i procedur budżetowych licznej grupy państw w okresie ostatnich kilkunastu lat, z uwzględnieniem najnowszej dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r.”

Prof. dr hab. Teresa Lubińska

„Aspekt wydłużenia horyzontu planowania finansowego w sektorze finansów publicznych i sposobu realizacji tego zadania stanowi jeden z kluczowych współczesnych problemów stawianych przed odpowiedzialnymi za politykę fiskalną i, co zrozumiałe, przed badaczami zajmującymi się finansami publicznymi. Jego właściwe rozstrzygnięcie wymaga refleksji teoretycznej, praktycznego wprowadzenia i wypróbowania nowych rozwiązań, a następnie ich weryfikacji. Istotna tu jest efektywna współpraca pomiędzy nauką i praktyką.

Badania wykorzystujące przykłady międzynarodowe wybitnie rozszerzają możliwości rozbudowy teorii oraz skracają czas niezbędny do sprawdzenia i ewentualnej rewizji konkretnych rozwiązań”.

Dr hab. Marta Postuła, prof. Akademii Leona Koźmińskiego

■ Publikacja przeznaczona jest dla studentów prawa, administracji, ekonomii, zarządzania, dla badaczy i ekspertów w zakresie finansów publicznych. Zainteresuje również kadrę kierowniczą administracji publicznej, w tym w szczególności pracowników Ministerstwa Finansów i pracowników Kancelarii Premiera RP.

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-264-3397-9

9 788326 433979

Cena 99 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

9 788326 433979 M01P01